

Drie belangrijke successen in de bescherming van drinkwater

Internationale Maascommissie kijkt naar stoffen die van belang zijn voor de productie van drinkwater

Op 8 december 2015 werd de 23^e plenaire vergadering van de Internationale Maascommissie (IMC) gehouden in Douai (Frankrijk). Tijdens deze vergadering werd het Overkoepelend deel van het Beheersplan voor het Internationale Stroomgebiedsdistrict van de Maas - 2^e cyclus van de KRW ([SGBP 2016-2021](#)) vastgesteld. Hierin is een aantal passages opgenomen over hoe om te gaan met stoffen die van belang zijn voor de productie van drinkwater uit Maaswater. Het is voor het eerst dat de IMC zich zo specifiek over dit onderwerp buigt. RIWA is verheugd dat op deze wijze aandacht wordt besteed aan het belang dat de drinkwaterfunctie van de Maas heeft.

In het SGBP 2016-2021 is een lijst van 14 stoffen opgenomen die van belang zijn voor de productie van drinkwater. Men is overeengekomen op vrijwillige basis meetresultaten van deze stoffen te verzamelen en uit te wisselen en halverwege de komende planperiode deze resultaten te analyseren tegen de achtergrond van nieuwe kennis en/of regelgevende ontwikkelingen. Deze driejaarlijkse evaluatie stelt de IMC in staat zo nodig acties te ondernemen. Ook zal de IMC functioneren als platform voor informatieuitwisseling van kennis op het gebied van opkomende stoffen en hun invloed op het ecosysteem en op bepaalde vormen van gebruik zoals bijvoorbeeld het gebruik voor de drinkwaterbereiding.

Samenwerking met delegaties succesvol

Gestart is met een lijst van 32 stoffen die getoetst zijn aan de gebruiksfunctie drinkwater. Door medewerking van alle

delegaties kwamen vele meetresultaten en aanvullende informatie op tafel. Op grond van drinkwaterrelevante criteria is vervolgens een selectie van 14 stoffen opgesteld die door de IMC is vastgesteld. Een mooi resultaat dat kansen biedt om de goede samenwerking voort te zetten en doelen van artikel 7 van de Europese kaderrichtlijn water (KRW) te gaan behalen.

Protocol monitoring en toetsing drinkwaterbronnen onder de KRW

Het Besluit kwaliteitsdoelstellingen en monitoring water 2009 (Bkmw 2009) vormt de Nederlandse implementatie van de kwaliteitsdoelstellingen van de KRW. In het Bkmw 2009 is de wettelijke verplichting opgenomen om te monitoren en te toetsen of wordt voldaan aan de KRW-doelen. Daarom heeft het Ministerie van IenM in een protocol uitgewerkt hoe de monitoring en toetsing van drinkwaterbronnen plaats dient te vinden door de waterbeheerder.

Signaalwaarde voor niet-genormeerde stoffen

Voor nieuwe, opkomende stoffen die in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterproductie kunnen voorkomen, zijn in het Bkmw 2009 (nog) geen milieukwaliteitseisen vastgesteld. Om ervoor te zorgen dat deze stoffen toch worden meegeënen bij de monitoring en toetsing op de KRW-doelen, is er voor deze parameters een signaleringswaarde in het protocol opgenomen. De signaleringswaarde voor nieuwe, opkomende stoffen wordt gesteld op 0,1 µg/l, gebaseerd op de streefwaarden uit het [Europese Rivierenmemorandum \(ERM\)](#) van de waterleidingbedrijven langs de grote Europese rivieren Donau, Elbe, Rijn, Maas en Ruhr. Een (verwachte)

overschrijding van een signaleringswaarde geeft de waterbeheerder een indicatie dat de KRW-doelen uit artikel 7 in het geding kunnen komen.

Overschrijding van de signaleringswaarde vraagt als eerste om een nadere risicobeoordeling voor de betreffende stof. Daarbij wordt getoetst op humaan-toxicologische criteria, cumulatieve effecten en het voorzorgsbeginsel. Deze risicobeoordeling wordt uitgevoerd onder regie van het ministerie van IenM. Op basis hiervan wordt bepaald of de betreffende stof al dan niet relevant is voor de verdere monitoring en toetsing in het kader van de KRW en eventueel daarbij horende vervolgacties.

Het is positief dat er - naast de signaleringswaarde in het Drinkwaterbesluit en de Drinkwaterregeling - nu ook een signaleringswaarde is op grond waarvan de waterbeheerder de KRW-doelen voor drinkwater moet toetsen.

Chemische onkruidbestrijding buiten de landbouw vanaf maart 2016 verboden in Nederland
Glyfosaat en andere chemische bestrijdingsmiddelen mogen vanaf maart dit jaar niet meer gebruikt worden buiten de landbouw. Dit verbod is essentieel voor het behalen van de doelen voor de waterkwaliteit, omdat bestrijdingsmiddelen buiten de landbouw voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor normoverschrijdingen op innamepunten. Ook het gebruik van zogenoemde 'laag risico middelen' die als alternatief voor glyfosaat worden

aanboden, is niet langer toegestaan. Inmiddels zijn voldoende niet-chemische technieken (zoals heet water en hete lucht) beschikbaar om het onkruid haalbaar en betaalbaar te verwijderen. De afgelopen jaren laat al circa eenderde van de Nederlandse gemeenten zien dat het beheer zonder chemie goed mogelijk is tegen aanvaardbare kosten.

“Laag risico middel” Ultima geen alternatief

Het onkruidbestrijdingsmiddel Ultima wordt gebruikt als alternatief voor glyfosaat en wordt verkocht als zogenaamd laag risico middel. Het middel bevat pelargonzuur en maleïne hydrazide als werkzame stoffen. CLM deed [onderzoek naar het middel](#) en verwacht op basis van de benodigde (en voorgeschreven) dosering op verhardingen en de middeleigenschappen dat sterke afspoeling naar het oppervlaktewater plaats kan vinden en dat de werkzame stof(fen) een nieuw probleem voor het oppervlaktewater kunnen gaan vormen. Dit probleem kan zowel voor de ecologische kwaliteit als voor de geschiktheid als bron voor drinkwater een rol spelen.

Minder emissie, minder normoverschrijdingen

We verwachten dat het aantal normoverschrijdingen door glyfosaat en AMPA op de innamepunten voor de bereiding van drinkwater na het inwerkingtreden van het verbod drastisch zal afnemen.

